

नीवाभीमा सहकारी साखर कारखाना लिमिटेड.

शाहाजीनगर , पो.बेडनी,ता.इंदापुब, जि. पुणे , महाराष्ट्र.

यांच्या मोलॅक्झिन्न आधारित आक्षयनी प्रकल्पाची क्षमता ३० कि.लि.प्रतिदिन पाभुन १०५कि.लि.प्रतिदिन पिस्तारिकरण अंदर्भातील इन्व्हायरमेंट इंपॅक्ट अक्षेअमेंट अहवालाचा आवांश.

१)प्रकल्पापिषयी थोडक्यात

नीवाभीमा सहकारी साखर कारखाना लिमिटेड (नी.भि.स.सा.का.लि) यांचा प्रकल्प शाहाजीनगर, मु.पो. बेडनी, ता.इंदापुब, जि.पुणे, महाराष्ट्र येथे उभाअणेत आलेला आहे. हा प्रकल्प पुण्यापाभुन अूमावे १२९ कि.मी. अंतसाअर उततरपुर्व दिशेला आहे.अध्याच्या प्रकल्पामधे ३५०० टन प्रतिदिन क्षमतेचा साखर कारखाना, १८ मे.पॅट क्षमतेचा सहपीज प्रकल्प व ३० कि.लि.प्रतिदिन मोलॅक्झिन्न आधारित आक्षयनी प्रकल्प कायअत आहेत. अदर साखर कारखान्याचा प्रथम गळीत हंगाम अन २००१-०२ मधे घेणेत आला होता. अदर ३० कि.लि.प्रतिदिन आक्षयनी प्रकल्पाअ १७.०३.२००९ बोजी केंद्रिय पर्याअरण मंत्रालयाव्दारे पर्या अरणीय अंमती मिळाली आहे आणि १८ मे.पॅट क्षमतेच्या सहपीज प्रकल्पाअ २४.०१.२०१४ मध्ये महाराष्ट्र पर्याअरण मंत्रालयाव्दारे पर्याअरणीय अंमती मिळाली आहे. आता नी.स.सा.का.लि यांच्या अ्यअस्थापनाने अध्याच्या ३० कि.लि.प्रतिदिनक्षमतेच्या आक्षयनी प्रकल्पाचे १०५ कि.लि.प्रतिदिनक्षमते पर्यंत पिस्तारीकरण करणेचे नियोजन केले आहे.

अदर प्रकल्प अहवाल अने, पर्याअरण व हवामान अदल मंत्रालय, नपी दिल्ली यांच्या दि.१४.०९.२००६ बोजीच्या इन्व्हायरमेंटल इंपॅक्ट अक्षेअमेंट(EIA) नोटीफिकेशन नं.S.O.1533 (E)व त्यानंतरील अदलानुआर तयार केला आहे. नी.भि.स.सा.का.लि यांचा अदर प्रकल्प आयटम कमांक ५(g)(i) अंतार्गत A कॅटगरीमध्ये येतो.

अदर प्रकल्पामधील अध्याची व पिस्तारीकरणाअंतर्गत अपेक्षित गुंतवणुकीचा तपशील तक्ता १ मध्ये दिलेला आहे.

तक्ता १ गुंतवणुक

क्र	विभाग	भांडवली गुंतवणुक (अ.करोडमध्ये)		
		अध्याची	पिस्तारीकरणानंतर	एकुण
१	आक्षयनी प्रकल्प	३२.६९	७९.७५	१०७.३५
२	साखर कारखाना, सहपीज प्रकल्प	२२१.३५		२२१.३५
	एकुण	२५४.०४	७९.७५	३३३.७९

२) प्रकल्पाची जागा

नी.भि.स.सा.का.लि द्वारे शाहाजीनगर, पो. बेडनी, ता. इंदापुब, जि. पुणे, महाराष्ट्र येथे ५३.४० हेक्टर एअडी जागा अंपादित केली आहे. अध्याच्या आक्षयनी प्रकल्पामधे प्रस्तापित पिस्तारिकरण होणार आहे.अध्याचा साखर कारखाना, सहपीज प्रकल्प, इतर अुपिधा व आक्षयनी प्रकल्पाचे एकुण अंधकाम क्षेत्र २.३३ हेक्टर आहे. आक्षयनी प्रकल्पाचे पिस्तारिकरणांतर्गत २ हेक्टर एअडे अंधकाम क्षेत्र असेल.पिस्तारिकरणाआठी लागणारे नाहरकत प्रमाणपत्र हे ग्रामपंचायत भोडनी कडून घेतले आहे.जागेचा ले-आऊट प्लॅन अोअतच्या अॅपेन्डीकअ - अ येथे जोडला आहे. तक्ता २ मध्ये प्रकल्पाच्या जागेचा तपशील जोडला आहे.

तक्ता २ पिपिध विभागांच्या क्षेत्राचा तपशील

क्र.	तपशील	क्षेत्र(अर्ग.मी)		
		अध्याचा	प्रस्तापित	एकुण
अ	एकुण क्षेत्र	५,३४,०६०		५,३४,०६०
अ.	अंधकाम क्षेत्र			
१	आक्षयनी	१,९१०.७५	२०,०००	२१,९१०.७५

क्र.	तपशील	क्षेत्र(वर्ग.मी)		
		अध्याचा	प्रस्तापित	एकूण
२	भाखर कारखाना व सहवीज प्रकल्प	१३,१३६.२३		१३,१३६.२३
३.	इतर बुविधा	८,२७०.००		८,२७०
४.	बोठ अंतर्गत क्षेत्र	३७,९३८.६५		३७,९३८.६५
	एकूण आंधकाम क्षेत्र	६१,२५५.६३	२०,०००	८१,२५५.६३
क.	हरित पट्टा	१,२२,५०२.००	५८,७४६.६०	१,८१,२४८.६०
ड.	खुले क्षेत्र	३,५०,३०२.३७		२,७९,५५५.७७

३) प्रकल्प प्रवर्तकांची ओळख

नी.भी.अ.भा.का.लि.च्या प्रवर्तकांना भाखर कारखाना, सहवीज व आशवनी प्रकल्प क्षेत्रामधील चांगला अनुभव आहे. प्रवर्तकांनी प्रस्तापित विस्तारीकरण प्रकल्पाचे नियोजन तसेच अंमलबजावणी योजनेचा अखोल अभ्यास केला आहे. प्रकल्प प्रवर्तकांचे नाव आणि हुद्दा खालीलप्रमाणे -

तक्ता ३. प्रवर्तकांचे नाव व हुद्दा

क्र.	प्रवर्तकाचे नाव	हुद्दा
१	लालासाहेब देवीदास पवार	अध्यक्ष
२	कांतीलाल शिवाजी झागडे	उपाध्यक्ष
३	धीरजकुमार परंतत्राव माने	व्यवस्थापकीय संचालक

४) उत्पादनांविषयी माहिती

नी.भी.अ.भा.का.लि यांच्या अध्याच्या व विस्तारिकरण प्रकल्पामधून तयार होणारी उत्पादने व त्यांचे परिमाण खालीलप्रमाणे आहे.

तक्ता ४. उत्पादने व उपउत्पादनांचा तपशिल

प्रकल्प	उत्पादने व उपउत्पादनांची नावे		क्षमता		
			अध्याची	प्रस्तापित	एकूण
आशवनी	बेक्टीफाइड रिप्रेट (आर.एअ.)/ एक्ट्रान्युट्रलअल्कोहोल (इ.एन.ए.)	कि.लि. प्रतिदिन	३०	७५	१०५
	उपउत्पादने				
	फ्युजल ऑईल	मे.टन/दिन	०.०६	०.१	०.२
	कार्बन डायऑक्साईड गॅस	मे.टन/दिन	२३	५६	७९
भाखर कारखाना	भाखर (१२%)*	मे.टन/म.	१२,६००	--	१२,६००
	उपउत्पादने				
	अर्गन (२८.५%)*	मे.टन/म.	२९,९४०	--	२९,९४०
	मोलिब्डम(४%)*	मे.टन/म.	४२००	--	४२००
	प्रेसमड (४%)*	मे.टन/म.	४२००	--	४२००
सहवीज	वीज	मे. वॅट	१८	--	१८

* उक्त गाळपाच्या टक्केवारीत

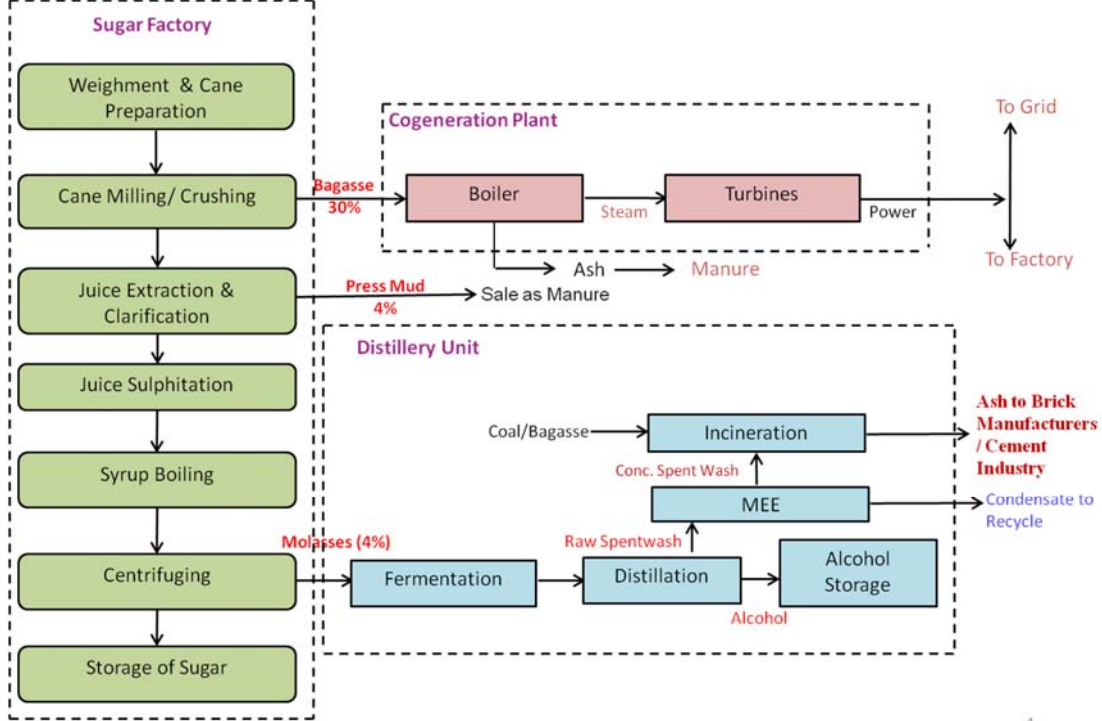
५) प्रकल्पाचे उद्दिष्ट

अल्कोहोल उद्योगाची देशाच्या अर्थव्यवस्थेमध्ये महत्वाची जागा आहे. अल्कोहोल हे खुप रसायनांमध्ये कच्चा माल म्हणून वापरले जाते. उत्पादन, वापर, कच्चा माल शुभ्रतेने उपलब्ध होण्यामुळे आशवनी प्रकल्प व्यवसाय अधिक महत्वाचा ठरत आहे. त्याअर्थोत्पत्ती या व्यवसायामुळे सरकारला मोठ्या प्रमाणात अपकारी कर प्रसुल होतो. अल्कोहोलचा वापर पॉवर अल्कोहोल म्हणून पेट्रोलमध्ये करता येऊ शकतो. तसेच जपान, यु.एअ.ए., कॅनडा, श्रीलंका, इ. देशांमध्ये पेट्रोलियम कुड पाशुनच्या नॅप्थापाशुनचे सिंथेटिक

अल्कोहोल शिफ्टवेजीससाठी उपयुक्त नसलेले या देशांमध्ये फरमेंटेड अल्कोहोलला खुप मोठया प्रमाणामध्ये मागणी आहे. उपरोक्त आधी लक्षात घेऊन नी. भी. अ. भा. का. लि च्या व्यवस्थापनाने आक्षयनीप्रकल्पाचे विस्तारिकरण करण्याचे ठरविले आहे.

६) उत्पादन प्रक्रिया

आकृती १. उत्पादन प्रक्रिया

4

७) पर्यावरणविषयक दृष्टिकोन

नी. भी. अ. भा. का. लि यांनी अत्यंतप्रभावी व परिणामकारक अशी पर्यावरण व्यवस्थापन योजना (EMP) राखणिलेचे नियोजन केले आहे. त्यातील विविध घटक खालीलप्रमाणे

अ) पाण्याचा वापर, झांडपाण्याची निर्मिती व त्याची प्रक्रिया

• **पाण्याचा वापर**

नी. भी. अ. भा. का. लि च्या आक्षयनी प्रकल्पाच्या विस्तारिकरणानंतर १,११८ घन मी. प्रतिदिन इतके पाणी लागेल. यापैकी २७७ घन मी. प्रतिदिन इतके पाणी भीमा नदितुन घेतले जाईल, ८३४ घन मी. प्रतिदिन हे आक्षयनी प्रकल्पाच्या बी.पी.यु. मध्ये प्रक्रिया केलेले पाणी व ७ घन मी. प्रतिदिन इतके पाणी घरगुती झांडपाणी प्रक्रिया प्रकल्पात प्रक्रिया केलेले पाणी असेल. यानुसार एकूण ७६ % पाणी हे पुर्नवापर केलेले पाणी असेल. भाखर कारखाना, अहवीज प्रकल्पासाठी एकूण १७८० घन मी. प्रतिदिन इतके पाणी लागते. यापैकी ३४१ घन मी. प्रतिदिन इतके पाणी भीमा नदितुन घेतले जाईल, १४३९ घन मी. प्रतिदिन इतके ऊसामधील कंडेनसेट आहे.

तक्ता.५ आक्षयनी प्रकल्पामध्ये लागणारे पाणी (घनमीटर/दिन)

क्र.	तपशील	अध्याचा ३० कि. लि. प्रतिदिन	एकूण १०५ कि. लि. प्रतिदिन
१.	घरगुती	#४	#१०
२.	औद्योगिक		
d1	प्रोक्षेक्ष	#२४०	♣ ८३४
e	कुलिंग मेकअप	#३५	#१८०

क्र.	तपशील	अध्याचा ३० कि.लि.प्रतिदिन	एकूण १०५ कि.लि.प्रतिदिन
f1	ऑयलर मेकअप	#४५	#७२
g1	लॅथ व ऑशिंग	#२	#५
h1	डि.एम. ऑकॉश	#५	#१०
	औद्योगिक वापर (a+b+c+d)	#३२७	#११०१ (#२६७+♣८३४) ७६ % पुर्नवापर
३.	आगकाम आणि हरितपट्टा	#५	६७
	एकूण (१+२+३)	#३३६	१११८ (# २७७+♣ ८३४ +६७)
	ताज्या पाण्याचा वापर (प्रमाण १० कि.लि./ कि.लि. अल्कोहोल)	१०.९ कि.लि./कि.लि. अल्कोहोल	२.५४ कि.लि./कि.लि. अल्कोहोल

टीप : # पाणी जे भिमा नदि मधुन घेतले जाईल, ♣ आभयनी बी.पी.यु.मधुन प्रकिया केलेले पाणी,
♠ एअर.टी.पी. प्रकल्पातून प्रकिया केलेले पाणी.

तक्ता.६ भाखर कारखानासाठी आणि अहलीज प्रकल्पासाठी पाण्याचा आणि झांडपाण्याचा वापर (घनमीटर/दिन)

क्र.	तपशील	पाण्याची गरज	झांडपाणी	प्रकिया
१.	घरगुती	#३०	२४	प्रस्तापित घरगुती झांडपाणी प्रकिया प्रकल्पात प्रकिया केले जाईल.
२.	औद्योगिक			
d	प्रोबेअर	*९६८	११६	भाखर कारखान्याच्या औद्योगिक झांडपाणी प्रकिया प्रकल्पात प्रकिया केली जाते.
e	कुलिंग मेकअप	*४६१	४६	
f	ऑयलर मेकअप	#२५४	५	
g	लॅथ व ऑशिंग	#५	५	
h1	डी.एम. ऑकॉश	#५०	५०	
i#	ऑश कॅपॅचिंग	#२	०	
	औद्योगिक वापर	१७४० (#३११+*१४२९)	२२२	
३.	आगकाम आणि हरितपट्टा	*१०		
	एकूण	१७८० (#३४१+*१४३९)		
	पाण्याचा वापर (१०० ली./मे.टन ऊस चिखटणे)	८८ ली./मे.टन		
	झांडपाण्याचा वापर (२०० ली./मे.टन ऊस चिखटणे)		६३ ली./मे.टन	

टीप : # पाणी जे भिमा नदि मधुन घेतले जाईल, * - ऊस कंडेन्सेट.

ख. झांडपाणी प्रकिया

१. घरगुती झांडपाणी

आभयनी प्रकल्पाच्या विस्तारिकरणानंतर एकूण २ घनमीटर/दिन इतके झांडपाणी तयार होईल. अध्याच्या भाखर कारखान्यामधुन एकूण २४ घनमीटर/दिन इतके झांडपाणी तयार होते जे अेप्टीक टँक मध्ये प्रकिया केले जाते. विस्तारिकरणांतर्गत नवीन घरगुती झांडपाणी प्रकल्प (एअर.टी.पी.) उभारला जाईल व अर्ध झांडपाण्यावर यामध्ये प्रकिया केली जाईल. घरगुती झांडपाणी प्रकिया प्रकल्प आकृती कं.४ येथे दाखवला आहे.

२. औद्योगिक झांडपाणी

आभयनी प्रकल्पामधुन अॅपॅटॉश, अॅपॅटलीज, एम.ई.ई.मधील कंडेन्सेट व इतर झांडपाणी तयार होईल. विस्तारिकरणानंतर ८४० (८ कि.लि/कि.लि अल्कोहोल)

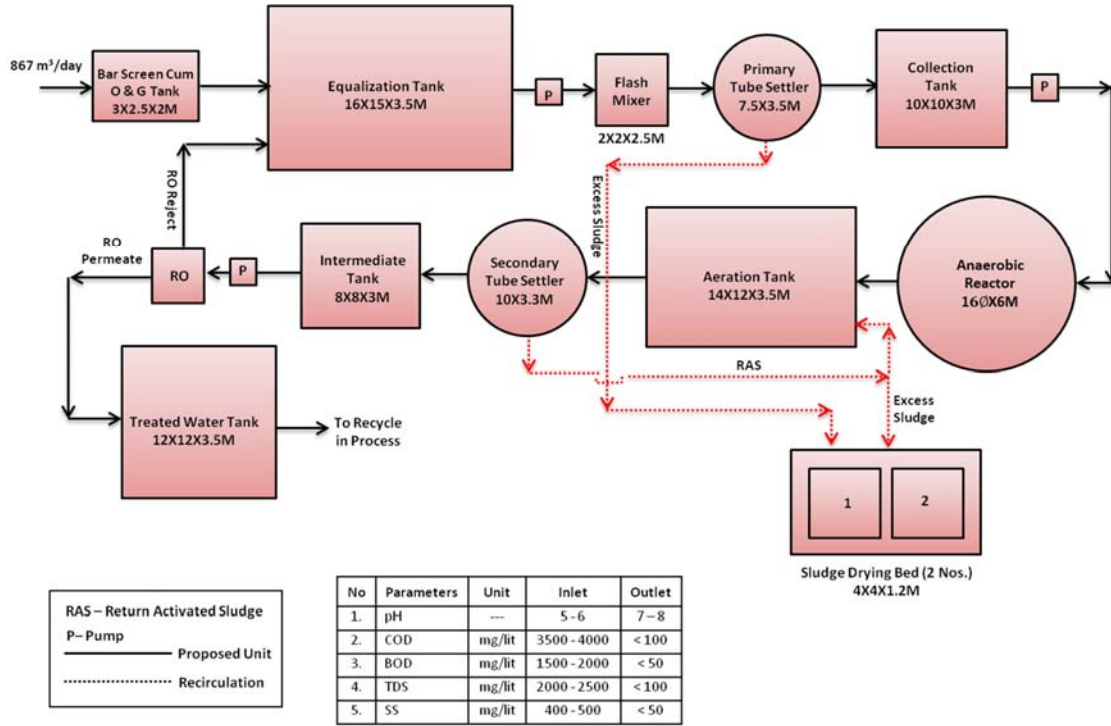
घन.मी.प्रतिदिनइतके तयार होणारे बॉ अपेंटवॉश MEE मध्ये कॉन्सन्ट्रेट केले जाईल आणि कॉन्सन्ट्रेट अपेंटवॉश १६८ घन. मी. प्रतिदिन (१.६ कि.लि/कि.लि अल्कोहोल) इन्सिनरेशन ऑयलर मध्ये पाठवले जाईल. अपेंटलीज १४८ घन.मी/दिन, एम.ई.ई. मधील कंडेनशेट ६७२ घन.मी/दिन, इतर भांडपाणी ४७ घन.मी/दिन हे आभयनी प्रकल्पाच्या कंडेनशेट पॉलिशिंग युनिट (बि.पी.यु) मध्ये प्रक्रियित करून त्याचा पुर्नवापर केला जाईल. बि.पी.यु प्रकल्प आकृती २ येथे दाखवला आहे.

भाबर कारखान्यातून निघणारे एकुण भांडपाणी २२२ घन.मी/दिन भांडपाणी प्रकिया केंद्रात प्रक्रियित करून त्याचा पुर्नवापर केला. प्रकिया केलेले पाणी शेतीभाठी व आगेभाठी वापरले जाते. ई.टी.पी. प्रकल्प आकृती ४ येथे दाखवला आहे.

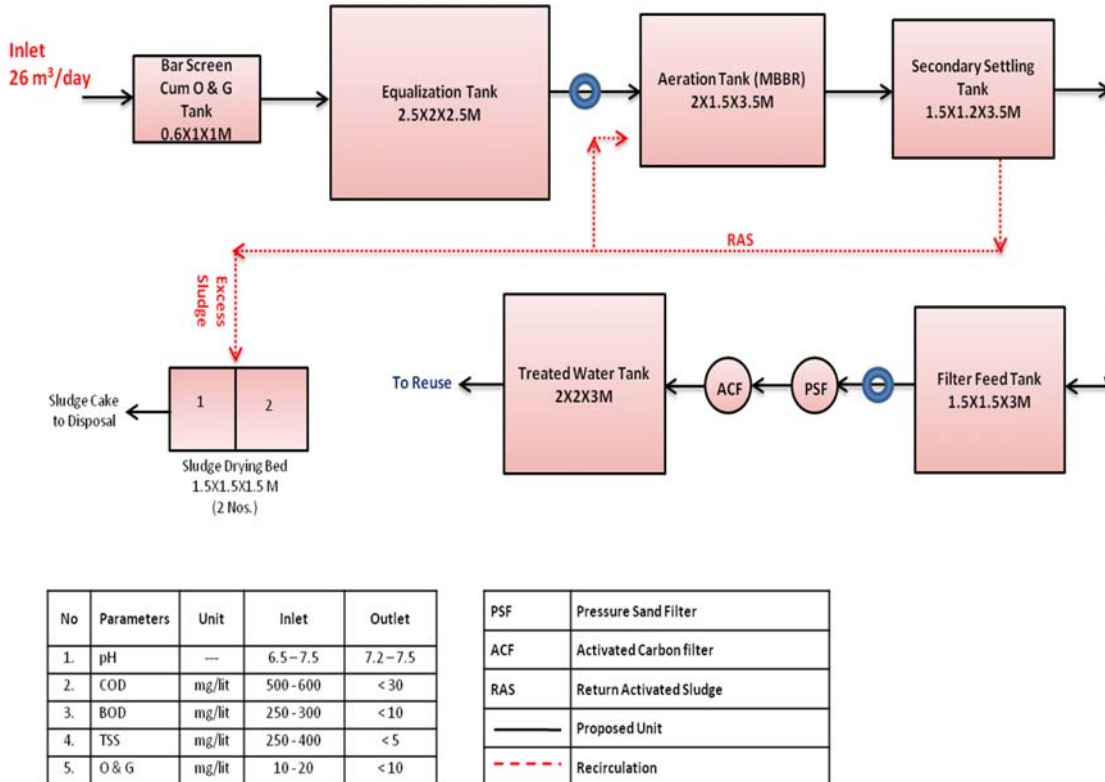
तक्ता.७ आभयनी प्रकल्पामध्ये तयार होणारे भांडपाणी
(घनमीटर/दिन)

क्र.	तपशील	अध्याचा ३० कि.लि.प्रतिदिन	एकूण १०५ कि.लि.प्रतिदिन	प्रकिया	
				अध्याचा	प्रस्ताविकरण नंतर
१.	घरगुती	३	२	भोक पिट नंतर भोटिक टंक	प्रस्तावित एभ.टि.पी.
२.	औद्योगिक				
अ.	पोबेअ			आयोमिथेनेशन प्लांट मध्ये बॉ अपेंटवॉश वर प्रकिया करून बॉ अपेंटवॉश आयो कंपोझिटिंग भाठी पाठविला जातो.	प्रस्तावित प्रकल्पामधील एकूण बॉ अपेंटवॉश हे MEEमध्ये कॉन्सन्ट्रेट करून ऑयलरला जाळलेजाईल.
	बॉ अपेंटवॉश	२४०	८४०		
	कॉन्सन्ट्रेट अपेंटवॉश		१६८		
	MEE कंडेनशेट अपेंट लीअ	४५	१४८		
ख.	कुलिंग ज्लोडाऊन	३	१८	तर भांडपाणी - अपेंटलीअ, कुलिंग ज्लो डाऊन, ऑयलर ज्लो डाऊन, , लॅअ व वॉशिंग हे भाबर कारखान्याच्या औद्योगिक भांडपाणी प्रकिया प्रकल्पात प्रकिया केले जाते.	तर भांडपाणी - अपेंटलीअ, कुलिंग ज्लो डाऊन, ऑयलर ज्लो डाऊन, MEE कंडेनशेट, लॅअ व वॉशिंग हे आभयनी प्रकल्पाच्या CPU ला पाठवले जाई ल.
क.	ऑयलर ज्लोडाऊन	४	१४		
ड.	लॅअ व वॉशिंग	२	५		
इ.	डी.एम. अॅकवॉश	५	१०		
	औद्योगिक एकूण	अपेंटवॉश - २४० इतर भांडपाणी- ५९	अपेंटवॉश - १६८ इतर भांडपाणी- ८६७		

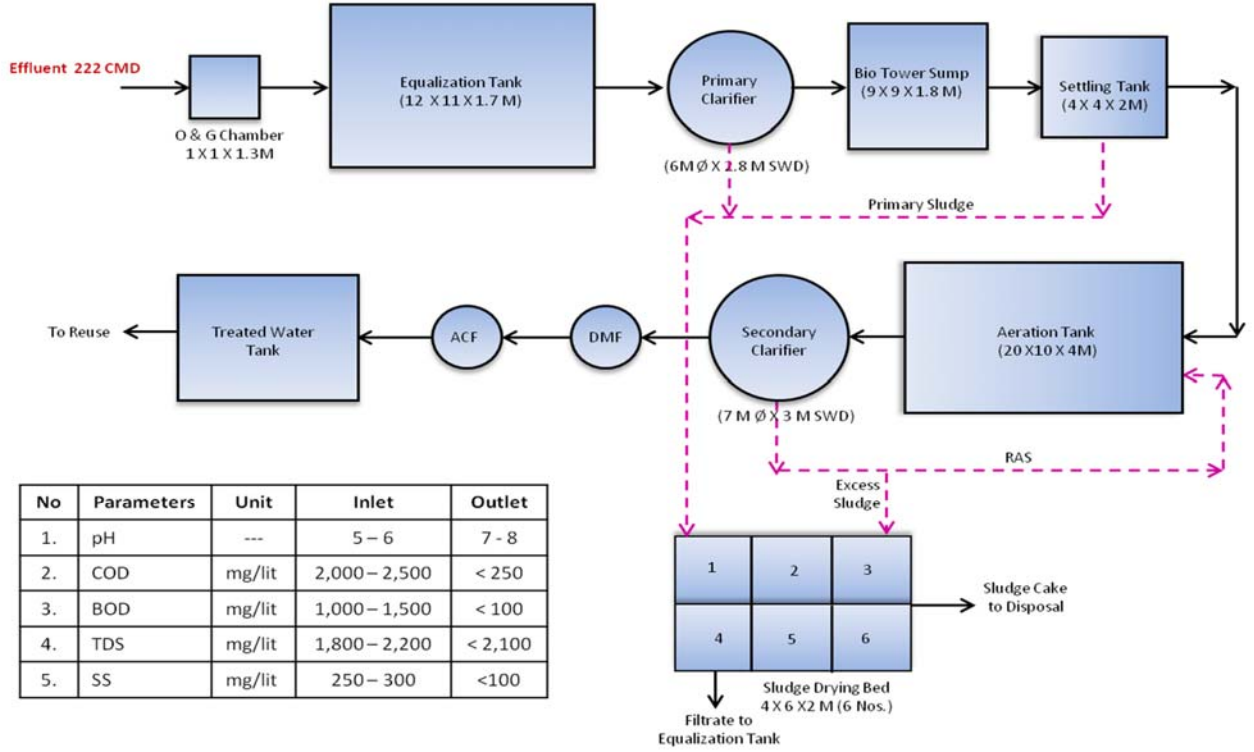
आकृती.२ आशपनी मधील प्रस्तावित बी.पी.यु. फ्लो चार्ट

आकृती.३ प्रस्तावित एम्.टी.पी. फ्लो चार्ट

आकृती.४ भाखरकारखान्यातील ई.टी.पी. फ्लो चार्ट

क. पायु उत्सर्जन

अध्याच्या आक्षयणी प्रकल्पामध्ये ६६ टन/ताक्ष आणि ४० टन/ताक्ष क्षमता अक्षणारे २ ऑयलर अक्षयलेले आहेत. विस्तारिकरण प्रकल्पांतर्गत लागणारे पाफ ही या ऑयलर मधून घेतली जाईल. ६६ टन/ताक्ष क्षमता अक्षणारया ऑयलर मध्ये अगॅक्ष (५६६ मे.टन प्रतिदिन) हे इंधन म्हणून पापरले जाते. ४० टन/ताक्ष क्षमता अक्षणारया ऑयलर मध्ये अगॅक्ष / आयगॅक्ष (४३२ मे.टन प्रतिदिन / १२००० घनमीटर/दिन) हे इंधन म्हणून पापरले जाते. परंतु आक्षयणी विस्तारिकरण नंतर आयगॅक्ष प्लांट अंद केला जाईल आणि पर्यायी अगॅक्ष (३० मे.टन प्रतिदिन) इंधन म्हणून पापरले जाईल. ४० टन/ताक्ष क्षमता अक्षणारया ऑयलरला एकूण ४६२ मे.टन प्रतिदिन अगॅक्ष पापरला जाइल. इ.एक्ष.पी. आणि घेट रकषर हे प्रदूषण नियंत्रक उपकरणे अनुक्रमे ६६ व ४० टन/ताक्ष क्षमता अक्षणारे २ ऑयलर अक्षयलेले आहेत.

आक्षयणी प्रकल्पाच्या विस्तारिकरणानंतर ३० टन/ताक्ष क्षमतेचा इन्डिनरेशन ऑयलर अक्षयिला जाईल. ३० टन प्रति ताक्ष क्षमतेच्या ऑयलरभाठी अगॅक्ष ह्यर७७ मे.टन प्रतिदिनह व र्पेटवॉश ह्यर२४ मे.टन प्रतिदिनह इतके र्पेटवॉश इतके इंधन लागेल.

तक्ता.८ ऑयलर आणि चिमणीचा तपशील

क्र.	तपशील	अध्याचा			परतारिकरण नंतर
१.	चिमणी जोडली आहे -	ऑयलर १	ऑयलर २	डि. जी. षेट (2)	ऑयलर १
२.	क्षमता	66	४०		30 टन/ताक्ष

क्र.	तपशील	अध्याचा			परिवर्तन नंतर
		टन/तास	टन/तास	(के.पी.ए)500 प्रत्येक	
३.	इंधनाचा प्रकार	खर्च	खर्च/आयोजन	#K VG #	खर्च व कॉन्सन्ट्रेंट अप्रेंटिस
४.	प्रमाण मे.टन प्रतिदिन	५६६	४३२/१२००० (वर्ग.मी) * (३० मे.टन प्रतिदिन)	20 लि / तास - प्रत्येक	२२७ +१२४
५.	आंधणीचे मटेरीयल	आर.बी.बी	आर.बी.बी	एम.एस.	आर.बी.बी
६.	आकार	गोल	गोल	गोल	गोल
७.	व्यास	३.६ मी.	३.५ मी.	१५० मी.मी.	२.९ मी.
८.	चिमणीची डंची,	७५ मी.	६० मी.	१४ मी. (ए.आर.एल.)	६२ मी.
९.	प्रदूषण नियंत्रक उपकरण	इ.एस.पी	पेट रकष	--	इ.एस.पी

ड. ध्वनीप्रदूषण

१. ध्वनीनिर्माण करणारे स्रोत

- आवृत्ती प्रकल्पामध्ये खुप जास्त आवाज निर्माण करणारे स्रोत नसतील. येथील ध्वनीची पातळी ७० ते ८० डी सी (ए) दरम्यान अपेक्षित आहे. सायलेन्सर आणि पंक्क, मोटर्स व कॉम्प्रेसर्स यांची योग्य देखरेख तसेच आवाज कमी होण्यासाठी ध्वनी उगम स्थानाजवळ अटकाव यंत्रणा अस्तित्वात येईल, इ. प्रकारे आवाजपातळी कमी करण्यासाठी उपाययोजना केल्या जातील.
- फर्मन्टेशन रेकेशन व डिस्टिलेशन रेकेशन हे इतर थोड्या प्रमाणात आवाज निर्माण करणारे स्रोत असतील येथील ध्वनीची पातळी ७० ते ८० डी सी (ए) दरम्यान अपेक्षित आहे.
- अध्याच्या साखर कारखाना व अहपीज प्रकल्पामध्ये ऑयलर हाऊस, टर्बाइन रूम, ऊस गाळप विभाग आणि मील हाऊस इ. आवाज निर्माण करणारे स्रोत असतील
- कारखान्या अभावी टप्प्याटप्पाने हरित पड्डा विकसित केला जाईल जेणेकरून ध्वनी प्रदूषण नियंत्रणास मदत होईल.

२. नियंत्रणउपाय

ध्वनी नियंत्रणासाठी आयसोलेशन, अप्रेशन आणि इन्स्युलेशन तंत्रे वापरली जातील. इन्सुलेशन, ई. अवरूपात कामगारांना वैयक्तिक सुरक्षा साधने (PPE) पुरवण्यात येतील. तसेच ध्वनीची पातळी कमी करण्यासाठी डी. जी. स्रेट अतंत्र कॅनॉपी मध्ये अदीप्त करण्यात येईल.

इ.घन अवरूपाचा कचरा

तक्ता.९ घन अवरूप कच-याचा तपशील

क्र.	प्रकल्प	कच-याचा प्रकार	परिमाण मे.टन /म.		विल्हेवाट पद्धत
			अध्याची	विवर्तनीकरण नंतर	
१	आवृत्ती	ऑयलरची साखर	३६०	१३५०	साखर पीट निर्मितीसाठी किंवा सिमेंट निर्मितीसाठी दिली जाईल.

क्र.	प्रकल्प	कच-याचा प्रकार	परिमाण मे.टन /म.		पिल्हेपाट पद्धत
			अध्याची	पिस्तारीकरण नंतर	
		टीस्टब्लज	४५	५४०	इन्कीनवेशन ऑयलर मध्ये जाळले जाईल.
		बी.पी.यु. ब्लज	--	३०	
२	भाखर कारखाना व सहजीज प्रकल्प	ऑयलरची बाख	४५१	-	बाख पीट निर्मितीसाठी किंवा सिमेंट निर्मितीसाठी दिली जाईल.
		ई.टी.पी. ब्लज	१५०	-	खत म्हणून वापरले जाईल

फ. घातक अवरुपाचा कचरा

आभयनी प्रकल्पामधुन कोणत्याही प्रकारचा घातक कचरा निर्माण होणार नाही. भाखर कारखाना व सहजीज प्रकल्पामधुन तयार होणारा घातक कचरा तक्ता ९ मध्ये दिला आहे.

तक्ता.१० घातक अवरुपाचा कचरा तपशील

प्रकल्प	कच-याचा प्रकार	परिमाण (मे.टन /म)	पिल्हेपाट पद्धत
भाखर कारखाना व सहजीज	५.१ स्पेंट ऑईल	२००	ऑयलर मध्ये जाळले जाईल.

ख. वाशाचा उपद्रव

अध्याच्या तसेच पिस्तारीकरण प्रकल्पांतर्गत मोलॅभिस हाताळणी, फरमेंटेशन आणि डिस्टिलेशन तसेच अंतर्गत पाईपलाईन्स आणि दुर्लक्षित ड्रेन्स, झांडपाण्याचा भाटा इ. वाशाच्या उपद्रवाचे स्रोत असतील. यावर उपाय म्हणून नेटके हाऊसकीपींग, झांडपाणी व्यवस्थापन केंद्रातील व्यवस्थापन, मुख्य पाईपलाईन्सची निगा, ड्रेन्स साठी छिलचिंग पावडरचा नियमित वापर, स्पेंटवॉश खंद नलिकेतुन आयोमिथेनेशनसाठी आणि एम.ई.ई मध्ये कॉन्संट्रेशन साठी नेला जाईल.

भ. नियम व अटीचे पालन

अध्याच्या प्रकल्पांतर्गत महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ (MPCB) किंवा तत्सम अंशधेमार्फत त झांडपाणी प्रकिया व पिल्हेपाट, घातक अवरुपाचा कचरा व घन कचरा हाताळणी व पिल्हेपाट तसेच वायु ऊत्कर्जने इ. अंशधित घालुन देण्यात आलेल्या अर्थ कायदांचे व नियमांचे काटेकोरपणे पालन केले जाते. अदर कार्यपद्धती प्रस्तावित पिस्तारीकरण प्रकल्पांतर्गतही पाळली जाईल.

म. पर्यावरण व्यवस्थापन विभाग

जी.भी.अ.सा.का.लि मध्येपर्यावरण व्यवस्थापन विभाग कार्यरत आहे. या विभागातील अर्थ अदर उच्चशिक्षित आणि अंशधित क्षेत्रातील योग्य तो अनुभव असलेले आहेत. अध्याच्या व प्रस्तावित पर्यावरण व्यवस्थापन विभागामधील अदर खालीलप्रमाणे

तक्ता.११ पर्यावरण व्यवस्थापन विभाग

क्र..	अदरांची नावे	पदाचे नाव	कार्यरत अदरांची संख्या
१	लालासाहेब पवार	अध्यक्ष	१
२	धिरजकुमार माने	व्यवस्थापकीय अंचालक	१

क्र..	भदब्यांची नावे	पदाचे नाव	कार्यरत भदब्यांची संख्या
३	पर्यावरण झल्लागाव प्रतिनिधी	पर्यावरणविषयक झल्लागाव	२
४	गजेन्द्र गिरामे	मुख्य आभियंता	१
५	बुधिर गेठगे	आझपनी प्रभासी	१
६	भारत पाटिल	कामगाव कल्याण आधिकारी	
७	कल्याण गायकवाड	पर्यावरण आभियंता	१
८	कल्याणराव पटाले	मुख्य सहमती आधिकारी प्रभासी	१
९	धनंजय लिंगोरे	ऊस पुसवठा आधिकारी	१

भध्याच्या व प्रिस्तासीकरण प्रकल्पांमधील पर्यावरण घटकांसाठी व त्यांच्या देखभालीसाठी लागणा-या खर्चाचा तपशील खालील प्रमाणे:-

तक्ता.१२ देखभालीसाठीच्या खर्चाचा तपशील (भध्याच्या व प्रिस्तासीकरण)

क्र.	तपशील	खर्च (रु. कोटी मध्ये)	
		भांडवली गुंतवणूक	वार्षिक देखभाल व दुसरेती
अ	भध्याचा प्रकल्प		
१.	हवा प्रदुषण नियंत्रणा ई.एन.पी (६६ टन/तास), पेट रकषर (४० टन/तास), चिमणी - ६५ मी व ६२ मी. डंचीची.	७.२५	०.७
२.	जल प्रदुषण नियंत्रण कंपोस्ट यार्ड, स्पेटवॉश टॅक, आयोमॅस प्लांट, एन.टी.पी., ऑनलाईन मॉनिटरिंग इन्व्हेस्टमेंट	१२.५०	१
३.	धवनी प्रदुषण नियंत्रण	१.००	०.०५
४.	आरोग्य व सुरक्षितता	०.५०	०.०८
५.	एन्व्हायरमेंटल मॉनिटरिंग व मॅनेजमेंट	०.२५	०.०२
६.	हरित पट्टा प्रिकास	०.५०	०.१५
७.	CER रक्कम	०.४४	८
	एकुण (रु. २५४.०४ कोटी भांडवली गुंतवणुकीच्या ८.८ %)	२२.४४	२
ख	प्रस्तापित आझपनी प्रकल्प		
१	हवा प्रदुषण नियंत्रणा ई.एन.पी (३० टन/तास), चिमणी - ६२ मी. डंचीची, ऑनलाईन मॉनिटरिंग इन्व्हेस्टमेंट	३०	०.३०
२	जल प्रदुषण नियंत्रण -क्षि. पी. यु. एन.टी.पी., एम. ई. ई. ऑनलाईन मॉनिटरिंग इन्व्हेस्टमेंट	०.८५	०.३
३	धवनी प्रदुषण नियंत्रण	०.५	०.०७
४	आरोग्य व सुरक्षितता	०.०१	०.००२
५	एन्व्हायरमेंटल मॉनिटरिंग व मॅनेजमेंट	०.२५	०.००४
६	हरित पट्टा प्रिकास	०.२५	०.१०
७	CER रक्कम (आझपनी प्रिस्तासीकरणानंतर ५ वर्षाकरिता)	०.१८८	८
	एकुण (रु. ४० कोटी भांडवली गुंतवणुकीच्या ७९.७९ %)	३२.०४८	०.७७६
	एकुण (अ आणि ख) (रु. १६.३ कोटी भांडवली गुंतवणुकीच्या १६%)	५४.४४८	२.७७६

य) बेनपॉटर हार्पेबिंटग अंकल्पना

तक्ता.१३ बेनपॉटर हार्पेबिंटगभाठी घेतलेले क्षेत्र

क्र.	तपशील	क्षेत्र (वर्ग.मी)
१	कफटॉप	२३७१६.९८
२	हरित पट्टा	१८१२४८.६०
३	बबत्याबखालील क्षेत्र	३७९३८.६५
४	खुलेक्षेत्र	२७१५५५.७७

- अबाअरी वार्षिक पाऊस - ५४४ मिमी.

क्र.	तपशील	क्षेत्र(वर्ग.मी)	हार्पेबिंटग मधून मिळणारे पाणी(घन मी.)
अ.	कफटॉप हार्पेबिंटग		
१	कफटॉप	२३७१६.९८	१०२४५.७४
ब.	अरफेअ हार्पेबिंटग		
२	हरित पट्टा	१८१२४८.६०	२९३६२.२७
३	बबत्याबखालील क्षेत्र	३७९३८.६५	१०२४३.४
४	खुलेक्षेत्र	२७१५५५.७७	४३९९२.०३
	एकुण		८३५९७.७४
	एकुण (अ + ब)		९३८४३.४८ घन मी.
			९३.८४ दशलक्ष लि.

ब)हरित पट्टा माहिती

तक्ता १४क्षेत्रफळाची माहिती

क्र.	तपशील	क्षेत्र(वर्ग.मी)
१	विस्तारिकरणानंतरचे एकुण आंधकाम क्षेत्र	८९,२५५.६३
२	विस्तारिकरणानंतरचे एकुण खुले क्षेत्र	२,७१,५५५.७७
	अध्याचा हरित पट्टा (एकुण क्षेत्राच्या २३%)	१,२२,५०२.००
	प्रस्तावित विस्तारिकरणांतर्गत हरित पट्टा (एकुण क्षेत्राच्या ११ %)	५८,७४६.६०
३.	एकुण हरित पट्टा	१,८१,२४८.६०
४.	एकुण क्षेत्र	५,३३,०६०.००

हरित पट्टा विकसित करण्यासाठी SPM, SO₂ चे उत्सर्जन या आधी प्रामुख्याने विचारात घेतल्या जातील. SPM, SO₂ यांच्या उत्सर्जनांमुळे होणारे परिणाम कमी करण्यास उपयुक्त असा हरित पट्टा विकास कार्यक्रम राखिला जाईल.तसेच नियोजित हरित पट्ट्यातील झाडांमुळे इंडस्ट्रीमध्ये तयार होणा-या धवनीची तीव्रता कमी होऊन परिसरात होणारे धवनी प्रदुषण कमी होणेस मदत होईल. यानुसार SO₂ आणि धवनी प्रदुषण नियंत्रण इ. आधी लक्षात घेऊन प्रस्तावित हरित पट्टा विकास कार्यक्रमांतर्गत विविध जातीच्या झाडांची लागवड केली जाईल.

ल) सामाजिक व आर्थिक विकास

सामाजिक व आर्थिक विकास अंतर्गत प्रकल्पास केंद्रस्थानीमानुन १० कि.मी.परीघ क्षेत्रामधील १२ गावांचे अर्पेक्षण केले गेले. या अंतर्गत पैयक्तिकरित्या लोकांच्या मुलाखती मराठी प्रश्नावलीद्वारे घेण्यात आल्या. अधिक माहितीसाठी EIA रिपोर्ट मधील प्रकरण - ३

सामाजिक व आर्थिक विकास मुद्दा पहा. सामाजिक व आर्थिक विकास अभ्यासामधील निरीक्षण आणि निष्कर्ष पुढील प्रमाणे

७) पर्यावरणविषयक तपासणी कार्यक्रम

अभ्यासासाठी निघडलेल्या भागाची पूर्वपाहणी ऑक्टोबर २०१९ मध्ये करण्यात आली होती. प्रस्तावितविस्तारकरण प्रकल्पाच्या अभ्योपतालच्या हवामान परिस्थितीच्या माहितीसाठी हवा, पाणी व माती स्वरूप इ. गोष्टींचा अभ्यास ऑक्टोबर २०१९ मध्ये सुरू केला गेला होता. याप्रस्तावामध्ये ऑक्टोबर २०१९ ते डिसेंबर २०१९ यादरम्यानच्या कालावधीमध्ये गोळाकेलेली माहिती नमूद केली आहे. यासंबंधीची ठिकठिकाणवरील माहिती ही सरकारची विभागांकडून घेण्यात आली आहे ज्यामध्ये भुर्गश्रीयपाणी, माती, शेती आणि वने इ. समावेश आहे.

अ. जमीनीचा पापर

जमीन पापराच्या अभ्यासामध्ये भागाची रचना, कारखाने, जंगल, रस्ते आणि रहदारी इ. गोष्टींचा विचार केला जातो. संबंधित माहिती ही विविध ठिकठिकाणवरील जनगणनापुरविका, सरकारकार्यालये, सर्वे ऑफ इंडियाटोपोशीट्स, याचखोबर सॅटेलाईट इमेजीस वजागे वरील प्राथमिक सर्वे इ. मधून घेण्यात आली आहे.

ख. अभ्यासासाठी निघडलेल्या जमीनीचा पापर / प्यापलेली जमीन

तक्ता १५ जमीनीचा पापर / प्यापलेली जमीन

क्र.	जमीनीचापापर / प्यापलेलीजमीन	क्षेत्र (हे.)	टक्केपारी (%)
१.	सांघकामाखालील जमीन	११६२	३.७०
२.	लागवडीखालील जमीन	१८२८४	५८.२०
३.	शेतीपडजमीन	४८८३	१५.५४
४.	नापीक जमीन	५६५४	१८.००
५.	जलस्रोत	२९१	०.९३
६.	गवताळ जमीनीसह खुरटी झुडपे	७४५	२.३७
७.	नदी	३९६	१.२६
एकुण		३१४१५	३१४१५

क. हवामान माहिती

हवामान पाहणीसाठी स्यूरो ऑफ इंडियन स्टॅण्डर्ड (BIS) आणि इंडियन मेट्रोलॉजी डिपार्टमेंट (IMD) यांनी नमूद केलेली मानकेवापरली आहेत. ज्यामान परिस्थितीच्या माहितीसाठी वेगवेगळ्या हवामान घटकांचा अभ्यास प्रत्यक्ष जागेवरती केला गेला आहे. यासंबंधीची ठिकठिकाणवरील अधिक माहिती ही हवामान विभाग, उस्मानाबाद येथून घेण्यात आली आहे. त्यामध्ये तापमान, आर्द्रता, पर्जन्यमान इ. बाबींचा समावेश आहे.

वेगवेगळ्या हवामान घटकांचा अभ्यास हा ऑक्टोबर २०१९ ते डिसेंबर २०१९, या दरम्यान केला गेला होता. या अभ्यासातील परिमाणे, उपकरणे व वापरता यांचा तपशील ई. आय.ए.रिपोर्टच्या प्रकरण ३ मध्ये देणेत आला आहे.

ड) हवेचा दर्जा

या विभागामधून नमुने घेतलेल्या ठिकाणांची निघड, नमुनाघेण्याचीपद्धत, पृथक्करणाची तंत्रे आणि नमुनाघेण्याची वापरता इ. गोष्टींची माहिती दिली आहे. ऑक्टोबर २०१९ ते

डिसेंबर २०१९ या कालावधीमधील निरीक्षणानंतरचे निकाल सादर केले आहेत. सर्व मॉनिटरींग असाइनमेंट्स, नमुने घेणे व त्यांचे पृथक्करण P rHIF F #Qh z #Gh d मान्यता प्राप्त तंत्रेच IVR १००१-२००८ व IVR#१४००१५२००४ मानांकिते. वीज एनपायरो बेफ इंजिनीअर्स आणि कॅम्बलटंट्स प्रा.लि., पुणे या प्रयोगशाळेमार्फत केले आहे; ज्यांना DNV कडून ISO १००१-२००८ ISO १४००१-२००४० व OHSAS १८००१-२००७ प्रमाणपत्र मिळाले आहे.

अभ्यास क्षेत्रातील हवेच्या गुणवत्तेचे मूल्यमापन करण्यासाठी PM₁₀, PM_{2.5}, SO₂, NO_x and CO या घटकांचे वेगवेगळ्या स्थानांकांवर मॉनिटरींग केले गेले. मॉनिटरींगची वेगवेगळी स्थानके खाली दिलेल्या तक्त्यामध्ये दाखवली आहेत.

तक्ता.१६ हवापरिक्षणाची स्थानके

AAQM केंद्र आणि संकेतांक	स्थानकाचे नाव	साईटपासूनचे अंतर (कि.मी.)	साईट टलाखनुसार दिशा
A1	साईट	-	-
A2	भोडनी	२.५३	NE
A3	पाकीलवाडी	५.३६	E
A4	रेडा	३.०४	NW
A5	रेडनी	३.५१	W
A6	कटी	४.०९	N
A7	लाखेवाडी	१.९५	S
A8	शहाजीनगर	०.७३	N

तक्ता.१७ Summary of the AAQ Levels for Monitoring Season

[ऑक्टोबर २०१९ ते डिसेंबर २०१९]

		Location							
		Industrial Site	Bhodan i	Vakilwa sti	Reda	Redani	Kati	Lakhewa di	Shahaji nagar
PM ₁₀ μg/M ³	Max	61.10	56.30	56.40	57.90	56.50	55.70	56.10	56.20
	Min	54.10	48.30	46.30	47.90	47.60	47.90	47.90	47.20
	Avg	57.89	52.82	52.21	54.60	53.26	52.85	52.39	52.74
	98% Percentile	60.78	55.98	56.17	57.72	56.41	55.52	55.50	56.20
PM _{2.5} μg/M ³	Max	21.20	18.80	18.60	16.50	18.30	18.50	18.50	22.50
	Min	16.10	13.50	13.10	12.10	13.10	13.10	13.20	11.70
	Avg	18.63	16.49	16.20	14.45	16.05	16.47	16.33	16.13
	98% Percentile	20.88	18.75	18.51	16.45	18.25	18.41	18.36	22.41
SO ₂ μg/M ³	Max	20.30	17.60	16.90	21.60	16.10	16.20	16.50	18.20
	Min	16.00	12.30	12.10	18.20	12.10	12.10	12.20	12.20
	Avg	18.28	15.02	14.32	19.65	14.25	14.29	14.03	14.59
	98% Percentile	20.21	17.60	16.62	21.55	16.10	16.20	16.41	18.02
NO _x μg/M ³	Max	30.40	23.30	22.70	19.40	21.40	23.50	21.70	23.40
	Min	25.20	18.10	17.10	13.40	17.20	16.80	17.30	15.50
	Avg	27.67	20.27	19.34	15.87	19.23	20.45	19.60	20.37
	98% Percentile	30.31	22.75	22.01	18.85	21.31	23.45	21.65	23.03
CO mg/M ³	Max	0.900	0.070	0.070	0.070	0.080	0.060	0.060	0.060
	Min	0.200	0.010	0.010	0.010	0.010	0.020	0.010	0.010
	Avg	0.508	0.042	0.041	0.042	0.035	0.036	0.032	0.027
	98% Percentile	0.854	0.070	0.070	0.070	0.073	0.057	0.057	0.057

Qr# SP 43 / R 53 / R 54 / R 55 / R 56 / R 57 / R 58 / R 59 / R 60 / R 61 / R 62 / R 63 / R 64 / R 65 / R 66 / R 67 / R 68 / R 69 / R 70 / R 71 / R 72 / R 73 / R 74 / R 75 / R 76 / R 77 / R 78 / R 79 / R 80 / R 81 / R 82 / R 83 / R 84 / R 85 / R 86 / R 87 / R 88 / R 89 / R 90 / R 91 / R 92 / R 93 / R 94 / R 95 / R 96 / R 97 / R 98 / R 99 / R 100

तक्ता. १८ National Ambient Air Quality Standards (NAAQS) by CPCB
(Notification No. S.O.B-29016/20/90/PCI-L by MOEFCC; New Delhi dated 18.11.2009)

Zone Station	PM ₁₀ µg/M ³		PM _{2.5} µg/M ³		SO ₂ µg/M ³		NO _x µg/M ³		CO mg/M ³	
	24 Hr	A.A.	24 Hr	A.A.	24 Hr	A.A.	24 Hr	A.A.	8 Hr	1 Hr
Industrial, Rural & Residential Area	100	60	60	40	80	50	80	40	4	4
Eco-sensitive Area Notified by Govt.	100	60	60	40	80	20	80	30	4	4

Qr#D#hsuvhw#Dqpxd#Dy#udjh##
#

इ) पाण्याची गुणवत्ता

पाण्याच्या भौतिक, रासायनिक गुणधर्मांची आणि त्यातील जडधातूंची तपासणी करण्यासाठी P rHIF#Qhz#Gh#मानांकित मे. ग्रीन एनवायरोन्मेफ इंजिनीअर्स आणि कंअलटंटअ पा.लि., पुणे यांच्यामार्फत नमुने घेऊन त्यांचे पृथक्करण केले. भूगर्भातील पाण्याच्या नमुना चाचणीसाठी ८ ठिकाणे व भूपृष्ठीय पाण्याच्या नमुना चाचणीसाठी ८ ठिकाणे घेतली होती ती खालील प्रमाणे -

तक्ता. १९ पृष्ठभागावरील पाण्यासाठी निवडलेली ठिकाणे

स्थानक संकेतांक	स्थानकाचे नाव	साईट पाभुनचे अंतर	साईट पाभुनची दिशा
SW1	प्रकल्प साईट जवळील तलाव	०.७०	NW
SW2	प्रकल्प साईट जवळील तलाव	०.९४	NNW
SW3	प्रकल्प साईट जवळील तलाव	०.६२	SE
SW4	प्रकल्प साईट जवळील नाला	३.२८	W
SW5	प्रकल्प साईट जवळील तलाव	२.५७	SSW
SW6	नीरा नदीची अपविट्टम	५.८८	SSW
SW7	नीरा नदीची मीडविट्टम	९.०५	SE
SW8	नीरा नदीची डाउनविट्टम	३.५४	NNE

तक्ता. २० भूगर्भातील पाण्यासाठी निवडलेली ठिकाणे

स्थानक संकेतांक	स्थानकाचे नाव	को-ऑर्डिनेटअ		साईट पाभुनचे अंतर	साईट पाभुनची दिशा
		अक्षांश	रेखांश		
GW1	शहाजीनगर	17°59'26.49"N	74°57'07.13"E	०.८२	E
GW2	शहाजीनगर	17°59'30.85"N	74°57'1.31"E	०.६४	NE
GW3	शहाजीनगर	17°59'20.30"N	74°56'40.27"E	०.२७	S
GW4	भोडनी	17°59'8.71"N	74°57'5.42"E	०.९९	SE
GW5	बेडा	17°59'35.8"N	74°56'17.04"E	०.६९	NW
GW6	बेडा	17°59'56.64"N	74°56'31.19"E	०.८७	NNW
GW7	शहाजीनगर	17°59'39.48"N	74°57'7.52"E	०.८९	NE
GW8	भोडनी	17°59'52.24"N	74°57'13.06"E	१.२२	NE

याखददलची अपिअतर माहिती ई.आय.ए. रिपोर्ट मधील प्रकरण ३ मध्ये आहे.

फ) ध्वनीपातळीचे अर्पेक्षण

ध्वनीपातळीचे अर्पेक्षणसाठी कारखाना परिक्षाक्ष केंद्र मानून त्यापाभून १० कि.मी. अंतराच्या परिघामध्ये येणारा भाग हा अभ्याक्ष क्षेत्र म्हणून विचारात घेण्यात आला होता.

ध्वनीपातळीचे मॉनिटरींगसाठी रहिवासी, व्यावसायिक, औद्योगिक, शांतता विभाग अक्षेयाच विभाग विचारात घेण्यात आले होते. या अभ्यासामध्ये काही महत्वाच्या बाबतींवर पाहणीमुळे होणारा आवाजबुद्धा अमापिष्ट केला होता. प्रत्येकठिकाणी २४ तासासाठी ध्वनीपातळीचे मॉनिटरींग करण्यात आले. ध्वनीपातळीचे मॉनिटरींगची वेगवेगळी स्थानके खाली दिलेल्या तक्त्यामध्ये दाखवली आहेत.

तक्ता.२१ ध्वनी नमुना ठिकाणे

स्थानक नांकेतांक	स्थानकाचे नाव	भाईट पांशुनचे अंतर	भाईट पांशुनची दिशा
N1	भाईट	-	-
N2	लाखेवाडि	२	S
N3	मानेमळा	२.८	SE
N4	भोडनी	२.४	NE
N5	शोटफळ	३.७	NE
N6	कटी	३.८	N
N7	बेडा	३	NW
N8	बेडनी	३.८	SW

तक्ता.२२ ध्वनी पातळी

ठिकाणे	संवासी ध्वनी पातळी (डेसिबल)					
	L10	L50	L90	Leq(day)	Leq(night)	Ldn
N1	५२.६	५९.८	६२.४	७२.१	५१.७	७०.३
N2	४३.९	४७.२	४८.६	५३.३	४१.९	५२.८
N3	४१.४	४५.६	४७.७	५२.२	४०.९	५१.८
N4	४३.०	४६.९	४८.८	५३.८	४१.४	५३.०
N5	४३.५	४६.०	४७.७	५१.९	४०.९	५१.५
N6	४१.८	४७.०	४८.२	५५.०	४१.१	५३.९
N7	४१.१	४६.७	४८.३	५४.८	४१.२	५३.८
N8	४१.१	४६.५	४८.१	५४.२	४१.३	५३.३

ग) सामाजिक - आर्थिक रचना

सामाजिक व आर्थिक स्तरावरून त्याभागातील प्रगती दर्शनास येते. कोणत्याही प्रकारच्या विकासप्रकल्पामुळे कार्यक्षेत्रात राहणा-या लोकांच्या राहणीमानावर, सामाजिक व आर्थिक स्तरावर प्रभाव पडतो. याबाबतची सविस्तरमाहिती ई.आय.ए. रिपोर्ट मधीलप्रकरण ३ मध्ये आहे.

घ) पर्यावरण

आसपासची प्रकल्पाच्या विस्तारिकरणासाठीप्रश्नावलीचा वापर करून पर्यावरण व जैवविविधता अभ्यासासाठी सर्वेक्षणकेले गेले. प्रकल्पाच्या १० कि.मी. परिघातील १० गावे पर्यावरण व जैवविविधता अभ्यासासाठी अनुकूल आढळली जी अभ्यासक्षेत्रातील बहुतांश वसतीस्थानांचे प्रतिनिधित्व करतात. ५ कि.मी. परिघातील ५ गावे व १० कि.मी. परिघातील ५ गावे.याबाबतची सविस्तर माहिती ई.आय.ए. रिपोर्ट मधील प्रकरण ३ मध्ये आहे.

च) इतर अभ्यास

आपत्ती व्यवस्थापन

आपत्तीव्यवस्थापन करताना, खालील बाबींचा विचार केला जातो.

१. प्रकल्पाच्या शेजारी राहणा-या लोकांना प्रकल्पामुळे कमीतकमी धोका असावा.
२. प्रकल्पामध्ये कामकरणा-या कामगारांना शेजारी राहणा-या लोकांपेक्षा जास्त धोका अपेक्षित आहे, यामुळे प्रकल्पामध्ये कामकरणा-या कामगारांना अंभाष्यधोक्यापासून रक्षणाचे ट्रेनिंग दिले गेले पाहिजे जेणे करून अंभाष्यधोके कमी होतील.

घीन ए. जी. (१९८२) यांनी आपत्ती व्यवस्थापन करताना विचारात घेतलेल्याशाही -

१. प्रकल्पास धोका जेव्हा जिथीतास कमीतकमी धोका असतो व तो धोका पुढे कमी करणे शक्य होत नाही यापेळी हयाधोक्यास प्राथमिकता दिली गेली पाहिजे. याअंतर्गत अंभाषित विलीयनुकझानीच्या धोक्याचा विचार केला जातो.
२. खामगार वजनतेस धोका : फेटलअॅक्झिडीटरेट (एफ.ए.आर) किंवाफेटलअॅक्झिडीटरेट फिक्सेडसिरेट (एफ.ए.एफ.आर) याचा वापर कामगार व जनतेस धोकेयांचा अभ्यास करताना वापर केला जातो. एफ.ए.आर व एफ.ए.एफ.आर म्हणजेच औद्योगिक अपघातां मध्ये १००० लोकांमागे होणा-या अपेक्षित मृतांची संख्या होय.

षा अंभंधीची अधिक माहिती ई.आय. ए. रिपोर्ट मधीलप्रकरण७ येथे जोडली आहे.

९)पर्यावरणावर होणारे परिणाम आणि त्यासाठीच्या उपाययोजना

अ. भौगोलिक रचनेवर परिणाम

प्रस्तावित विस्तारीकरण सध्याच्या प्रकल्पामध्येच होणार असलेने अंभाषित जागेच्या भौगोलिक रचनेवर परिणाम अपेक्षित नाही.

ब. वातावरणावरील परिणाम

प्रस्तावितविस्तारीकरण प्रकल्पामुळे हवामानावरपरिणाम अपेक्षित नाही कारण जास्त तापमान अक्षणा-या वायुंचे उत्सर्जन अपेक्षित नाही.

हवेच्या दर्जावरील परिणाम

प्रस्तावित विस्तारीकरण प्रकल्पामुळे होणा-या परिणामांची छाननी करण्यासाठी कारखाना परिभासक केंद्र मानून त्यापासून १० कि.मी. अंतराच्या परिघा मध्ये येणारा भागविचारात घेतला गेला आहे.

१. मुलभूत अॅम्बिएंट वायू प्रमाणके

ऑक्टोबर २०१९ ते डिसेंबर २०१९ मध्येकरण्यातआलेल्याक्षेत्र अभ्यासादरम्यान नोंद करण्यात आलेली २४ तासामधील ९८ पर्सेंटाईल प्रमाणके आणि PM₁₀, PM_{2.5}, SO₂ व NO_x यांची सभोवतालच्या हवेमधील सरासरी यानुसार मिळालेल्या प्रमाणांना मुलभूत प्रमाणके मानण्यात आली आहेत. सध्या प्रमाणके परिभासक मध्ये होणार परिणाम दर्शावतात. सध्याची मुलभूत प्रमाणके ई.आय. ए. रिपोर्ट मधील प्रकरण ४ तसेच पुढील तक्त्यामध्ये मांडण्यात आली आहेत.

तक्ता २३ मुलभूतप्रमाणके

Parameter	PM ₁₀	PM _{2.5}	SO ₂	NO _x	CO
98 Percentile Conc.	62.78 µg/m ³	20.88 µg/m ³	20.21 µg/m ³	30.31 µg/m ³	2.854 mg/m ³
NAAQS	100 µg/m ³	60 µg/m ³	80 µg/m ³	80 µg/m ³	4 mg/m ³

२. हवा प्रदूषणस्रोत

अध्याच्या आखर कारखाना व सहजीज प्रकल्पामध्ये ६६ टन प्रति तास व ४० टन प्रति तास क्षमतेचे ऑयलर अक्षयले आहेत. . विस्तारिकरणानंतर लागणारे वाफ ही अध्याच्या ऑयलर मधून घेतली जाईल.

ड. जल स्रोतावरील परिणाम

१. भूपृष्ठीय जलस्रोतावरील परिणाम

नी. श्री. अ. आ. का. लि ची पाण्याची गरज भूपृष्ठीय जलस्रोतामधून व पुर्नवापर केलेल्या पाण्यामधून भागवली जाईल. आभयनी मधुन निघणारे वॉ सॅटॉश MEE मध्ये कॉन्सन्ट्रेट केले जाईल आणि कॉन्सन्ट्रेट सॅटॉश इन्सिनरेशन ऑयलर मध्ये पाठवले जाईल. सॅटलीज, एम. ई. ई. मधील कंडेनसेट, इतर सांडपाणी हे आभयनी प्रकल्पाच्या सि. पी. यु मध्ये प्रकियत करून त्याचा पुर्नवापर केला जाईल. आखर कारखान्यातून निघणारे सांडपाणी हे औद्योगिक सांडपाणी प्रकिया केंद्रात प्रकियत करून त्याचा पुर्न वापर केला जाईल. प्रकिया केलेले पाणी शेतीसाठी व आगेसाठी वापरले जाते.

नी. श्री. अ. आ. का. लि मध्ये तयार होणारे घरगुती सांडपाणी हे प्रस्तावित घरगुती सांडपाणी प्रकल्पामध्ये (एअ. टी. पी.) प्रकिया करून त्याचा पुर्नवापर केला जाईल.

२. भूगर्भिय पाण्याच्या गुणवत्तेवर होणारा परिणाम

प्रस्तावित विस्तारिकरणांतर्गत भूजलाचा वापर होणार नाही. प्रस्तावित प्रकल्पांसाठी लागणारे पाणी हे नदीमधून घेण्यात येईल. याअधिक कारखान्यामधून कोणत्याही प्रकारचे अप्रकियत सांडपाणी विक्षर्जित होणार नाही त्यामुळे भूजल पाणी पातळीवर व गुणवत्तेवर कोणताही परिणाम होणार नाही.

इ. मातीवर होणारे परिणाम

मातीच्या गुणधर्मावर होणारे परिणाम हे आधरणपणे वायू उत्सर्जन, सांडपाण्याचे आणि घनकचरा विनियोगांमुळे होत असतात. वर उल्लेख केल्याप्रमाणे कोणत्याही प्रकारे अप्रकियत सांडपाणी जमिनीवर सोडण्यात येणार नाही. वायूउत्सर्जन रोखण्यासाठी ई . एअ. पी. व वेट ब्रकषर हे वायू प्रदूषणनियंत्रक उपकरण पुरविले आहे. यामुळे कोणत्याही प्रकारे प्रकिया उत्सर्जन होणार नाही म्हणून मातीतील घटकांवर होणारा परिणाम शुन्य असेल. इस्ट ब्रलज, सी. पी. यु. ब्रलज हे इन्सिनरेशन ऑयलर मध्ये जाळले जाईल. त्यामुळे वायू प्रदूषके अथवा सांडपाण्यामुळे जमिनीच्या रासायनिक घटकांमध्ये कोणताही मोठा बदल होणार नाही.

फ. ध्वनी मर्यादेवर होणारा परिणाम

अतिध्वनी निर्माण करणा-या यंत्रावर काम करीत असणा-या कामगारांचे संतुलन बिघडून कामावर परिणाम होण्याची शक्यता असते. ध्वनी निर्माण करणा-या स्रोताजवळ असणा-या लोकांची ऐकण्याची क्षमता कमी होऊ शकते. अदर प्रकल्पामध्ये मुख्यतः आखर कारखान्यातील मील, कॉम्प्रेसर, ऑयलर, टर्बाइन व डि. जी. सेट हे ध्वनी प्रदूषणाचे मुख्य स्रोत ठरतील. अदर प्रकल्प हा ध्वनीप्रदूषण करणारा नसणार आहे.

ग. जमीन वापरावर होणारा परिणाम

विस्तारीकरण प्रकल्प हा अध्याच्या आभयनी प्रकल्पाच्या आवासात करण्यात येणार आहेत. अदर जागेचा औद्योगिक कारणांसाठी वापर करण्यात येत आहे यामुळे जमीन वापरामध्ये बदल अपेक्षित नाही.

घ. झाडांवर व प्राण्यांवर होणारा परिणाम

उदयोगाकडून अप्रक्रीयित झाडांपाण्याचे अक्षोषती होणारे विक्षर्जन यामुळे पाणी संस्था व त्यावर आधारित जैवविविधतेवर परिणाम होतो. वायु प्रदूषणासंदर्भात प्रकल्पामधुन निर्माण होणारे SPM वायु प्रदूषण करतात. या अगळ्यांचा पक्षी-प्राणी, अक्षोषतालची पिके आणि स्थानिक जनतेवर दुष्परिणाम होतो.

ढ. ऐतिहासिक ठिकाणावर होणारा परिणाम

अभ्यास क्षेत्रात कोणतेही ऐतिहासिक ठिकाण नाही त्यामुळे कोणताही परिणाम अपेक्षित नाही.

१०)पर्यावरणीय निरीक्षण आराखड्याची ठळक वैशिष्ट्ये

तक्ता २३ मध्ये दिलेला विस्तृत पर्यावरणीय निरीक्षण आराखड्याची अंमलबजावणी केली जाईल. पर्यावरणीय निरीक्षणाव्यतिरिक्त पर्यावरणीय मंजूरी मध्ये दिलेल्या अटीची पूर्तता तसेच CPCB/MoEFCC/MPCB यांच्याकडील नियमित परवानग्या आणि रिपोर्ट्स पुढील संदर्भासाठी सुविधित ठेवली जातील.

तक्ता २४ पर्यावरणीय निरीक्षण आराखड्याची ठळक वैशिष्ट्ये (ऑनलाईन)

क्र.	तपशील	ठिकाण	परिमाणे	पारंपारता	तपासणी
१	हवेची गुणवत्ता	अपविंड - १, डाऊनपिंड - २ (मेन गेट जवळ, फरमेंटेशन विभाग, डिस्ट्रिब्युशन विभाग)	PM ₁₀ , PM _{2.5} , SO ₂ , NO _x , CO	मासिक	MoEFCC approved Laboratory मधुन
		अभ्यास क्षेत्र गावे - भोदनी, अकिलवस्ती, बेडा, बेडानी, काती, लाखेवाडी, शाहाजीनगर.		त्रैमासिक	
२	कामाच्या ठिकाणाची हवेची गुणवत्ता	४ ठिकाणी (मील विभाग, फरमेंटेशन विभाग, डिस्ट्रिब्युशन विभाग, आखरपोती अरणा विभाग)	PM ₁₀ , PM _{2.5} , SO ₂ , NO _x , CO	मासिक	
३.	भरण उत्सर्जन	इथानोल आठवाणीची जागा, डिस्ट्रिब्युशन विभाग	VOC	मासिक	
४	चिमणीतुन होणारे उत्सर्जन	ऑयलर - ३ नं.	SPM, SO ₂ , NO _x	मासिक	
५	ध्वनि गुणवत्ता	५ ठिकाणी (मील विभागा जवळ, डिस्ट्रिब्युशन विभाग, फरमेंटेशन विभाग, मेन गेट जवळ, ETP जवळ, CPU जवळ, आखर गोदाम)	Spot Noise Level recording; Leq(n), Leq(d), Leq(dn)	मासिक	
		कामाच्या ठिकाणाची ध्वनि		५ ठिकाणी (डिस्ट्रिब्युशन विभागा जवळ , फरमेंटेशन विभागा जवळ	मासिक

क्र.	तपशील	ठिकाण	परिमाणे	पारंपारता	तपासणी
		ऑयलर डिजी सेट, टर्बाइन वभाग)			
५	सांडपाणी	<ul style="list-style-type: none"> प्रक्रिया न केलेले प्रक्रिया केलेले 	pH, SS, TDS, COD, BOD, Chlorides, Sulphates, Oil & Grease.	मासिक	
६	पिण्याचे पाणी	कारखान्याचे उपहारगृह / वसाहत	Parameters as drinking water standards.	मासिक	
७	जमीन	५ किमी मधील ८ ठिकाणे- पीटवाडी, रेडनी, भोडनी, पाटीलवस्ती, जाधववाडी, लाखेवाडी, पीटकेशवाडी, खोरोची	PH, Salinity, Organic Carbon, N.P.K.	मासिक	
८	पाण्याची गुणवत्ता	अभ्यास क्षेत्रामधील ठिकाणे (भ्रुगर्भीय पाणी आणि पृष्ठभागावरील पाणी)	Parameters as per CPCB guideline for water quality monitoring - MINARS/27/2007-08	द्वैमासिक	
९	कचरा व्यवस्थापन	प्रस्थापित कृतीतून तयार होणा-या कच-याचे वैशिष्ट्ये आणि कपातुभावा व्यवस्थापन केले जाईल	कच-याचे निर्मिती, प्रक्रिया आणि विल्हेवाट यांची नोंद	वर्षातून दोनदा	नी. भी. अ. सा. का. लि. यांचेकडून
१०	आपातकालीन तयारी जसे की आग व्यवस्थापन	प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून आगीच्या व स्फोट होणाऱ्या ठिकाणी आगीपासून संरक्षण आणि सुरक्षिततेची काळजी घेतली जाईल.	ऑन बाईट ईमरजन्सी व अंकटकालीन आहारे पडण्याचा आराखडा	मासिक	
११	आरोग्य	कारखान्याचे कामगाव आणि स्थलांतरीत कामगावांसाठी आरोग्य शिबीराचे आयोजन	सर्व आरोग्य विषयक चाचण्या	वार्षिक	
१२	हरीत पट्टा	कारखान्याच्या परीक्षामध्ये आणि शेजारील गावांमध्ये	झाडे जगण्याचा दर	जिल्हा वन अधिकारी यांच्या अल्ल्यानुसार	
१३	सी. ई. आर.	निर्देशाप्रमाणे		सहा महिन्यातून	

Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd.

Shahajinagar, Tal. Indapur, Dist. Pune.

Founder:

Hon. Shri. Harshwardhan Shahajirao Patil

Ex. Minister: Co-Operation & Parliamentary Affairs

Bawada: Tel: 02111-275701, 275100

Ref No.: NIRA-BHIMA/ ENVIR | 512 | 2020-21

Date: 22/7/2020

Declaration about Environmental Compliance & Status in respect of Existing 3500 TCD Sugar Factory, 18 MW Co-generation Plant and 30 KLPD Distillery as well as Proposed expansion of 30 to 105 KLPD Molasses Distillery of Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd. At: Shahajinagar, Po: Redni, Tal.: Indapur, Dist.: Pune, Maharashtra State

This is to state that Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd. (NBSSKL) is having existing Sugar Factory of 3500 TCD, 18 MW Co-generation Plant and 30 KLPD Molasses Based Distillery At: Shahajinagar, Po: Redni, Tal.: Indapur, Dist.: Pune, Maharashtra State. Further; in the said Project premises, NBSSKL is going for expansion of a 30 KLPD to 105 KLPD Molasses based Distillery.

1. Presently the Industry is having manufacturing setup for Sugar Factory of 3,500 TCD, Co-generation Plant of 18 MW and Distillery unit 30 KLPD.
2. As on date; the Industry is having valid Consent issued by the State Pollution Control Board (i.e. MPCB) for operation of the Sugar Factory.
3. The Industry has always promptly followed directions, from time to time, issued by MoEFCC; CPCB; MPCB and Department of Environment (DoE); Govt. of Maharashtra.
4. The industry has, so far, never violated any conditions from the procured EC order dated 17.03.2009 & 21.01.2014 neither have done violation of the stipulations in EIA notification of 14.09.2006 as amended from time to time.
5. There are no any SCN, PD, ID & Closure Directions against the Industry issued by MPCB, CPCB, MoEFCC and DoE as on the date of submission of application for grant of Environmental Clearance (Form 1 submission on 18.10.2019) & Draft EIA report submitted to MPCB for conducting Public Hearing.
6. There is no any Court Case against the NBSSKL industry while operating existing 3,500 TCD Sugar Factory, 18 MW Cogeneration Plant & 30 KLPD Distillery.

Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd.

Shahajinagar, Tal. Indapur, Dist. Pune.

Founder:

Hon. Shri. Harshwardhan Shahajirao Patil

Ex. Minister: Co-Operation & Parliamentary Affairs

Bawada: Tel: 02111-275701, 275100

Ref No.: NIRA-BHIMA/

Date: / / 201

7. The appropriate & adequate infrastructure under Environmental Management Plan to control and prevent Pollution of Water, Air, Noise & Soil due to effluents, emissions, solid & hazardous wastes etc. has been installed for existing Sugar Factory of NBSSKL. The same is duly operated & maintained through experienced and qualified manpower and staff in an EMC (Environmental Management Cell). The Industry also has a SHE Policy; provisions under which are duly followed.
8. All requisite compliances under the EPA 1986, CREP, Consents conditions as well as specific directions from MPCB, MoEFCC & CPCB are timely observed by the industry.

This declaration has been made in addition to as well as in support of facts, figures, information and data presented in the draft EIA Report submitted to MPCB for conducting Public Hearing which is a pre-requisite for procurement of Environmental Clearance to the proposed expansion of 30 KLPD to 105 KLPD Molasses based Distillery by NBSSKL.

Date:

Place: Indapur

Sudhar Genge Patil
(I/C Managing Director)

For Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd.
At: Shahajinagar, Po: Redni, Tal.: Indapur,
Dist.: Pune (MS)

C.C. :

1. Member Secretary; EAC (Ind.-2), MoEFCC, New Delhi.
2. Regional Officer, MoEFCC, Nagpur.
3. CPCB, Parivesh Bhawan, East Arjun Nagar, New Delhi.
4. Member Secretary; MPCB, Mumbai.
5. Director; Department of Environment; Govt. of Maharashtra, Mumbai.
6. Equinox Environments India Pvt. Ltd., Kolhapur.

Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd.

Shahajinagar, Tal. Indapur, Dist. Pune.

Founder:

Hon. Shri. Harshwardhan Shahajirao Patil

Ex. Minister: Co-Operation & Parliamentary Affairs

Bawada: Tel: 02111-275701, 275100

Ref No.: NIRA-BHIMA/ ENVIR/ 511/ 2020-21
DECLARATION

Date: 22/7/2020

This is to state that the 'Executive Summary & Draft EIA Report' submitted herewith has been prepared in respect of our Proposed expansion of 30 to 105 KLPD Molasses Based Distillery in existing premises of 3500 TCD Sugar Factory and 18 MW Co-generation Plant by Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd. (NBSSKL) is located At: Shahajinagar, Po.: Redni, Tal.: Indapur, Dist.: Pune, Maharashtra State.

Information, data and details presented in this report are true to the best of our knowledge. Primary and secondary data have been generated through actual exercise conducted from time to time as well as procured from the concerned Govt. offices/departments has been incorporated here subsequent to necessary processing, formulation and compilation.

Sudhir Genge Patil
(I/C Managing Director)

Nira Bhima Sahakari Sakhar Karkhana Ltd.
(NBSSKL)

At: Shahajinagar, Po.: Redni, Tal.: Indapur,
Dist.: Pune, Maharashtra State

Project Proponent

Dr. Sangram P. Ghugare
(CMD)

M/s. Equinox Environments (I) Pvt. Ltd.,
(EEIPL)

F-11, Namdev Nest 1160-B, 'E' Ward
Sykes Extension opp. of Kamala College,
Kolhapur 416 001

Environmental Consultant

